

SVAKO DOBA IMA
SVOJE ISTRAŽIVAČE

КОНКУРС...

У претпрошлом броју листа „МИ“ објавили смо конкурс Друштва истраживача „Владимир Мандић-Манда“ из Ваљева, за доделу награде у циљу подстицања оригиналног стваралаштва младих на пољу ваншколског научноистраживачког рада. У овом објављујемо резултате.

Пристигло је осам радова.

Ипак, ПРВА НАГРАДА није додељена!

ДРУГУ НАГРАДУ добио је Катастар спелеолошких објеката титовоужичког ре-

КОНКУРС...

гиона, спелеолошке групе ваљевских истраживача.

ТРЕЋА НАГРАДА припала је раду Духовна култура села Ставе, етнолошке групе Друштва истраживача из Ваљева.

Одлучено је да наредни конкурс буде шире публикован и доста раније објављен.

Очекујући га, ИСТРАЖУЈТЕ, БЕЛЕЖИТЕ, СРЕЂУЈТЕ...!!!

В. Марковић

Казали су

Тежиште будућег развоја научно-истраживачке дјелатности треба све више преносити на развојна истраживања која по дефиницији представљају ситсематско коришћење резултата фундаменталних и примјенених истраживања

Др Недељко Пехар

С ПОВОДОМ

КАДРОВСКИ СЕМИНАРИ КАДРОВСКИ СЕМИНАРИ КАДРОВСКИ СЕМИНАРИ

Ових дана, када се пуном паром ради на припремама акција „Титовим путем '85“, одржавају се и кадровски семинари за Младе истраживаче. Сваки регион на ужој територији Србије, организоваће за своје полазнике семинаре, у циљу упознавања са идејама и радом Младих истраживача. Поред предавања и приказивања пропагандног материјала који уз то обавезно иде, учесници, односно талентовани ученици, имаће прилику да осете први пламичак истраживачког жара. Све су то добро познате ствари и о њима не треба писати.

На нешто друго треба скренути пажњу. На последњој седници у РК МИС на којој се дискутовало о семинарима за кадрове, представник једног региона је поставио питање која је старосна граница учесника треба да буде при селекцији, односно колико година треба да има најмлађи а колико најстарији учесник семинара. Закључак је да не постоји никаква старосна граница, али ако се већ ради о кадровима да то оквирно буде негде од седмог разреда Основне школе до другог разреда Средњег усмереног образовања. Зашто? Зато што систем школства директно условљава и ствара почетна интересовања ученика за одређени предмет, а Млади истраживачи су ту да та интересовања развију и да једним

континуираним радом створе од појединаца ако не научнике у правом смислу те речи, онда људе који ће највише допринети у својој струци.

Сигурно је да је наставник тај који први открива склоност ученика према некој науци. Ту и јесте перспектива организације као што је наша, али се ту јавља и један проблем. Садашњи систем школства такав каква је (! ?), наравно мисли се на средње усмерено образовање, најчешће пресече ту нит почетог рада, који се континуирано одвија управо у горе поменутом временском интервалу.

Конкретно усмерење после друге догине, због саме форме организовања, често условљава да се ученик због свог одређења за одређени позив пресели у други град. Да ли у том граду постоји Организација Младих истраживача у коју би се ученик могао укључити остаје питање. То је можда и разлог зашто нам организације замиру и зашто се на том питању не може ништа битније учинити.

Можда то побија мишљење Тахира Хасановића Председника Универзитетске конференције ССО Београда да „форма организовања уништава суштину“, (погледај интервју на седмој страни), али остаје чињеница да је та форма те како потребна, али у неком другом облику.

Љиљана Стојчић

УКРАТКО

Од 19. до 22. марта ове године, у Новом Саду је одржан Конгрес студената Медицине и Стоматологије Југославије.

На конгресу је пријављено 416 радова. Од тога само 6 истраживачких радова, а два из клуба МИ „др Милан Стојићевић“ Стоматолошког факултета у Београду. Како је јавно саопштено од стране комисије квалитет радова је изузетно лош,

не узимајући у обзир истраживачке радове.

После Конгреса од 22. — 24. марта настављен је Координациони одбор студената на коме су били присутни и Млади истраживачи. Причало се о раду по клубовима, и СОИА „Титовим путем '85“ Медицинско-стоматолошког типа. Договорено је да се нађемо 4. 04. 1985. у Београду ради даљег договора за ову СОИА

ми

• Лист Младих истраживача Србије • Издаје Информативно-аналитички центар РК МИС • Одговорни уредник: Мирослав Николић
• Главни уредник: Љиљана Стојчић • Технички уредник: Зоран Михаиловић • Редакција: Томислав Јевтић, Сулејман Меденчевић,
Владимир Милић, Јоран Митић, Биљана Станковић, Јасмина Тодоровић • Примерак листа је бесплатан
• Прилози се не хоноришу и не враћају • Адреса редакције: Републичка конференција Младих истраживача Србије, Хо Ши Минова 27;
11070 Нови Београд; телефон 011/146-659 • Штампала: ГРО „Глас“, Београд, Влајковићева 8; телефон 011/340-551

О њима се мало зна. О њима се, заправо, не зна. Активност Друштва истраживача „Пера Јовановић — Комирићанац“ остаје у аналима Осечине.

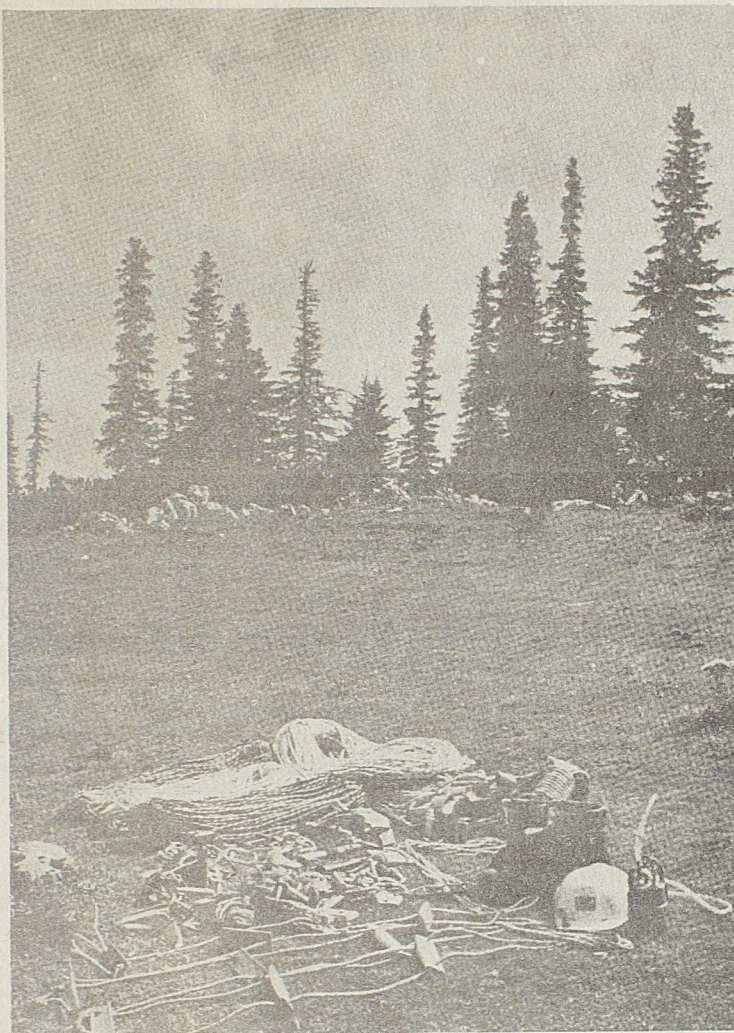
У нове походе кренули су почетком осамдесетих година. Нове походе, јер је седамдесетих година у Осечини деловао масован и добро опремљен клуб истраживача, али, због самосвојинског трошења друштвеног новца од стране руководиоца организације, дошло је до расформирања Друштва. Ипак, у младима је остала истраживачка радозналост, те, поново кренуше у акцију.

Међу првим локалитетима, које су посетили је пећина у селу Коњуши. Испитали су је до дубине од 25 м. Даља истраживања зауставио је недостатак опреме.

Површна истраживања обавили су и на пећини у селу Туђину која је по много чему специфична и занимљива.

У селу Белотићу код Осечине, пронашли су нови локалитет — некако јулу, на коју претпостављају да је дело Мађара.

У Горњем Црниљеву, познатом по извору минералне воде, изведено је неколико вишедневних акција на којима је вршено ископавање гробница на средњовековном гробљу. Млади истраживачи су закључили да су у њих сахрањивани умрли од куге, те да су преко њих стављане огромне плоче, вероватно набављане из Далмације (јер у овом крају нема стена таквог састава), како би спречили ширење болести.

БГД БРЗО ЈАВ

Кадровски семинар за активисте Младих истраживача Београда одржаће се 29. и 30. 03. 1985. године у Звезданом гају. Овога пута ће се прошлогодишње договарање, између УК МИ и ГК МИБ и реализовати. Планирано је да семинар буде заједнички и да се већи број тема заједнички и обради, и то оне које се односе на организацију МИ, информисање у МИ и начин и путеве организовања истраживачке акције.

На један овакав семинар у Београду се дуго чекало, а прва је прилика (и готово последњи тренутак) да се оспособи један број младих активиста да у својој средини раде на формирању организације МИ.

Загађивање човекове околине је проблематика са којом се свакодневно сусрећемо. Управо због тога Млади истраживачи Београда ће заједно са Домом омладине покренути трибину о загађивању човекове околине. У току су први разговори, а предстоји тачно дефинисање теме и динамика реализације.

На Дан победе, 9. маја 1985. године у Београду ће се одржати парада. Омладина Београда ће бити у саставу 4-тог пешадног батальона, а организационом структуром је предвиђено да и из редова Младих истраживача Београда буде један члан у саставу ешелона.

ИЗА ЊИХ ОСТАЈУ ТРАГОВИ

У кањону Љубовиће, на Прослопу изведене су две вишедневне акције. Јатак је био испитивање биолошких карактеристика кањона и уређење римског моста.

Етнолози раде на прикупљању историјских података о пореклу Осечине, њених житеља; чувају од заборава обичаје, веровања и празноверице, народно стваралаштво, испитују верску структуру становништва општине...

Редовно су вршене и текуће активности у сналажењу на терену, оријентацији карте у простору, оријентацији на терену и сл.

Финансијски проблем сналажљиво решавају. Упоредо са истраживачким активностима, врше „снимање“ пољопривредних домаћинстава за потребе РО „Подгорка“, којој је неопходан увид у пољопривредна газдинства и намере земљорадника са плодовима производње. Овом и сличним акцијама дошли су до опреме и богатог новчаног фонда.

Сада, у Друштву истраживача Осечине, успешно раде археолошка, етнолошка, спелеолошка и туристичко-новинарска група. Планирају и формирање биолошке и хемијске које би, првенствено, сарађивале са домом здравља у Пеџко. Друштво окупља око тридесет омладинаца.

Неоспорна је потреба за стручним сарадницима и сарадња са другим организацијама ове врсте,

као и подршка друштвено-политичких организација општине, коју за сада немају, али, они раде, редовно иду на терен, истражују, бележе... Иза њих остају трагови!

Њих гони жеља за новим, неиспитаним, за стваралаштвом и иноваторством, те сами стварају сред-

ства и могућности за научноистраживачки рад што је, заправо, императив очувања самосталности и независности нашег друштва.

Весна Марковић

МРТВА ТАЧКА

У прошлом броју је објављено да су МИ Смедерева добили просторију. Сигурно је да нису једини којима је то успело. Међутим још увек има оних који су без просторија и за сваки састанак се окупљају на другом месту.

Тако је и са МИ Ћуприја. Постоје од 1981. год. а још увек нису добили своју просторију. Тако је са МИ, а тако је и са осталим друштвеним организацијама.

Прошлог месеца, а и за време распуста је било говора о томе. зграда постоји и треба само да

се реновира. Међутим, због неодговорности многих друштвених организација, тј. њених руководилаца поново се све вратило на мртву тачку, и то само зато што ти исти другови нису налазили за сходно да долазе на састанке када је било договарања о свему томе.

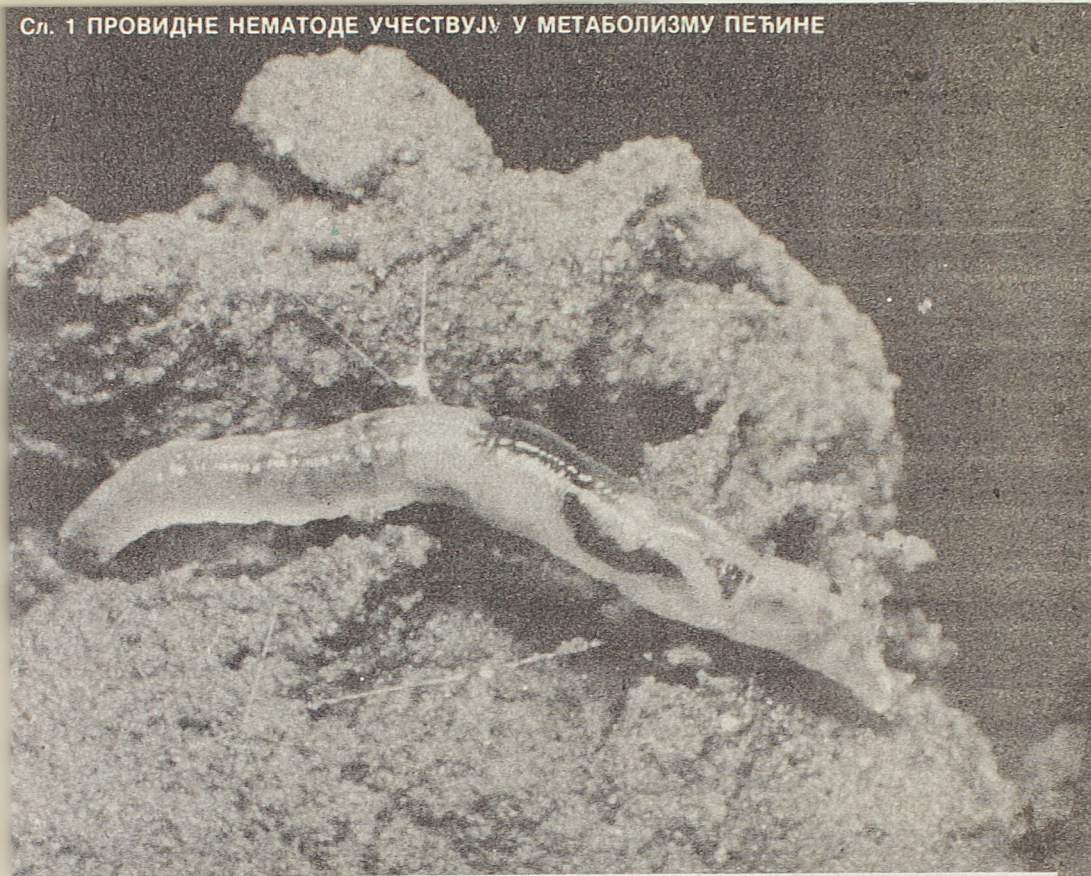
Тако су се све друштвене организације па и МИ нашле на улици да се сналазе за просторију како знају и умеју.

МИ се окупљају у просторијама ШУО „Поморавски хероји“, тачније речено у кабинету за географију. Међутим увек има

проблема због кључа кабинета, јер се не зна да ли имамо дозволу или не.

МИ Ћуприје ове зиме нису били нарочито активни. Углавном су рађене изложбе (у просторијама школе), од фотографија са претходних локалних акција и приказивани слајдови. Направљен је програм за Ђпролеће, тако да ће се тек тада почети пуном паром. Колико ће се тај план остварити остаје да видимо када почне пролеће, а са њим и прве локалне акције.

Тања Радојевић

Сл. 2 РАЧИЋИ НИФАРГУСИ СУ БЕЗБОЈНИ

СВЕТ У ПЕЋИНАМА

ЖИВА

Понирући у унутрашњост кречњачких маса дуж пукотина, атмосферска вода, са водом већ формираних подземних токова, врши снажан корозиван рад. Непрекидним деловањем корозије, која је потпомогнута и ерозијом, врши се хидролошко-морфолошка еволуција кречњачких маса. Стварају се простране шушљине, тј. специфични подземни крашки облици: јаме и пећине. Проучавањем настанка и развоја ових облика бави се **спелеоморфологија**.

Природне шупљине су најчешће образоване у кречњачким стенама. Постоје, међутим, пећине и у граниту, базалту и лави. Подземне шупљине се могу формирати у теренима различите геолошке старости, али најчешће су у девонско-карбонским или јурско-кредним кречњацима. Подземне шупљине се јављају у виду хоризонталних (пећине) или вертикалних канала (јаме, понори, пропасти). У пећинама се може на-

лазити и лед; то су леденице. Пећине представљају депое кристализованог калцијумкарбоната (пећински накит) и пећинске глине. Становници оваквих шупљина су пећинске или **каверниколне животиње**. Проучавањем биологије пећинских животиња бави се **биоспелеологија**.

У тзв. **троглоксене облике** спадају животиње које, по свом природном станишту, не припадају пећинама. Такве животиње се налазе само у улазним, осветљеним деловима пећина, а највећи део живота проводе ван подземних станишта. Овде спадају многобројне врсте паукова, мува, комараца и лептира.

Троглофилне животиње проводе највећи део живота у пећинама, за које су везане првенствено начином исхране. Оне могу да се размножавају у надземним стаништима али и у пећинама где, не ретко, насељавају влажне и потпуно мрачне ходнике. Троглофилној фау-

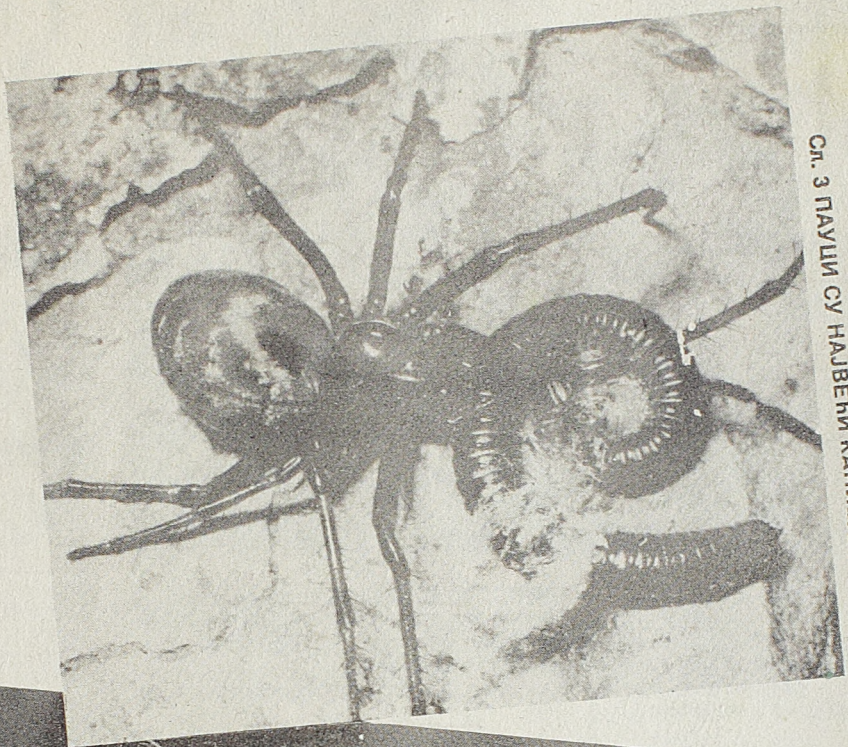
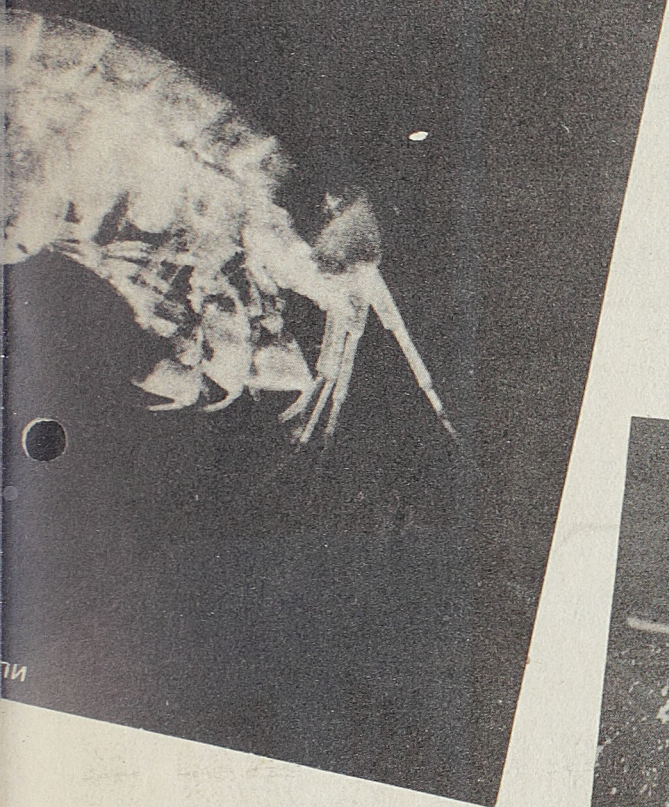
ни припадају неке врсте мољаца, скакаваца, лептира, колеоптера, мокрица и паукова.

Становници најдубљих делова пећине — зоне потпуног мрака — називају се **троглобитима**. Ови облици поседују грацилно тело и издужене екстремитете, показују редукцију крила, одсуство пигмента и губитак очију. Њихов цео живот везан је за пећинска станишта.

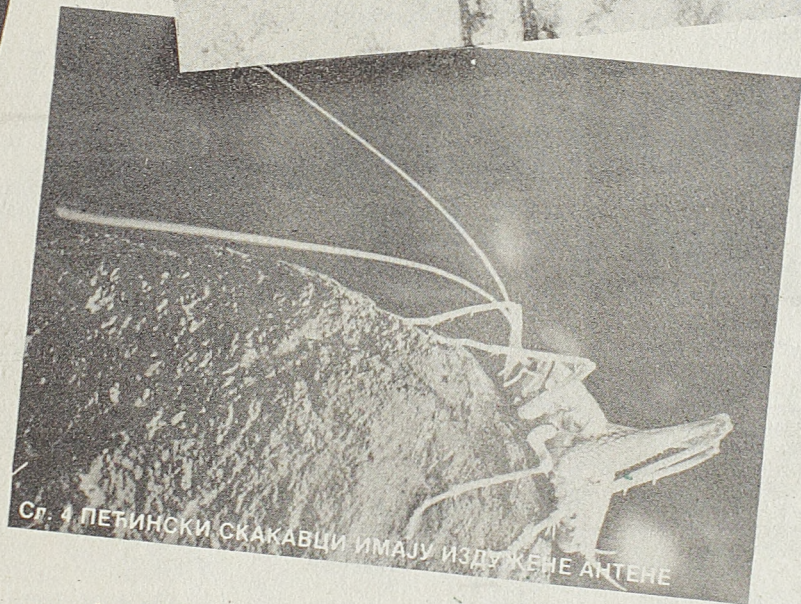
Настанак биоспелеологије у нашим областима везује се за 1689. годину, када је крањски велепоседник Јохан Валвазор открио у једној јами крај Љубљане „младунца змаја“, односно животињу која ће читав век касније бити описана као човечја рибица.

Са појавом великог броја истраживача-спелеолога, нарочито у овом веку, дошло се до закључка да области које су током квартара биле прекривене ледом — имају сиромашну фауну пећинских животиња. Такав је случај са подручјима северне Европе и Северне Америке, које се карактеришу сиромашном пећинском фауном. Правим подземним животињама богате су једино области са средоземном климом, какве су и крашке области око Средоземног мора.

ПУТЕВИМА НАУКЕ

Сл. 3 ПАУЦИ СУ НАЈВЕЋИ КАНИБАЛИ ПЕЋИНА

Сл. 4 ПЕЋИНСКИ СКАКАВЦИ ИМАЈУ ИЗДУЖЕНЕ АНТЕНЕ

У свету најразноврснија и најбогатија пећинска фауна констатована је у Југославији, при чему су богата налазишта ове фауне утврђена и у западној и источној Србији.

У области богате пећинским представницима разних фаунистичких група можемо убржити и подручја јужне Италије, Пиринеја, Крима и Кавказа, Малу Азију, Јапан, делове Северне Америке, Мексика и Кубе, као и поједине регионе у јужној Африци, Аустралији и на Новом Зеланду.

При раду у пећинама, обавезно је носити акумулаторске лампе које се причвршћују за појас, односно за шлем. Теренска торбица треба да садржи инструменте за хватање животиња (пинцете, игле, мрежице, епрувете, етикете, алкохол, електричну лампу, термометар, оловке).

Понашање биоспелеолога у пећини треба да буде сасвим различито од понашања једног спелеоморфолога. За разлику од спелеолога, биоспелеолог мора да се креће полако, да помно прегледа зидове, тло, таваницу (и то нарочито вла-

жне површине), као и пећински налит. Он треба такође да прегледа глину, преврће камење, а нарочито да обрати пажњу на преглед свих унетих тела (комада дрвета, делове лишћа, гуано слепих мишева), која могу да привуку пећинске становнике као могући извор хране.

Веома помно треба истражити подземна језерца, подземне представнике. Изузетно велики број пећинских облика констатован је међу зглаварима. Тако, у подземним стаништима наше републике живе следеће: стоноге, пауци, псеудоскорпије и опилиони.

Пећински рачићи су такође бројно заступљени у подземним стаништима у Србији. Они су представљени како воденим облицима, тако и формама које насељују копнену средину. Међу њима утврђени су многобројни реликти (остаци древних фауна) и ендемити (облици

ограничени у свом распрострањењу само на неке пећине у Србији). Међу таквим рачићима треба истаћи родове **батинелу** и **парабатинелу**, као и рачића **сферомидеса**, који насељују многе подземне воде. У многим пећинама живе слепи рачићи из рода **нифаргус**.

Међу крилатим инсектима, једини прави пећински становници су неке колеоптере. Међутим, у подземним стаништима у Македонији и Србији често се срећу и пећински скакавци.

У сарадњи са организацијама Младих истраживача Србије и Српском академијом наука и уметности, већ дуже времена се бавим истраживањима фауне пећинских псеудоскорпија. У току досадашњег обиласка крашких терена, у више пећина Србије открио сам за науку до сада непознате врсте и родове. Они носе назив махом према локалитету где су пронађени. Тако, на пример, врста **боговице** потиче из Боговинске пећине, врста **лазаревензис** из Лазареве пећине код Злата, врста **лудивири** из пећине Луди Вир и сл.

У предивној клисури Нишаве, која је добила назив по селу Сићеву, налази се пећина Баланца, у којој сам недавно утврдио две нове врсте пећинских псеудоскорпија, којима сам дао називе: **монтанус** (што значи планински) и **сотирови** (у знак пажње према моме колеги, биологу др Спасу Сотирову).

Истраживања пећинске фауне Србије имају изузетан значај, не само за тумачење процеса настанка и еволуције многобројних подземних животиња Балканског Полуострва, већ и за тумачење путева њиховог расељавања, односно њихових биогеографских особености. Већ и досадашње студије указују на чињеницу да се подручје Србије, као део некадашњег пре-балканског копна, може сматрати значајним центром настанка и развоја великог броја родова и врста пећинских животиња, међу којима и остатака праистаре тропске или суптропске фауне, старе чак и више десетина милиона година.

ТРЕЋА

СРЕЋА

ТРЕБА (И МОРА) БИТИ

Рекло би се све се ради по упутству. Међутим, знајући чињеницу да без акције нема ни организације, не чекајући формална решења планирано је да се одмах почне са практичним радом, као да је организација већ формирана. Као прва активност заговара се акција младих истраживача на заштити и унапређењу човекове средине. Планира се испитивање стања сеоских водовода на територији општине Алексинац.

Све је више вероватноће (одговорни кажу: нема више одлагања и сигурно је) да ће Млади истраживачи у алексиначкој општини почети да делују организовано, да се њихова активност неће сводити (као што је то случај био до сада) само на учешће током лета у оквиру неке Омладинске истраживачке акције. Тренутно су у омладинским структурама у општини све активности усмерене само ка једном циљу: оформити организације младих истраживача у срединама где већ има интересовања и где за то постоје и други потребни и неопходни услови, а затим и ОК МИ. Међутим, не по сваку цену и ни у ком случају као неке вештачке творевине (само да их има на броју), већ као места под чијим окриљем ће се развијати комплетан истраживачки покрет и рад уопште. Једном речју: како би се заједнички и организовано (лакше) остварили услови за бављење младих научним и истраживачким радом. То су циљеви и жеље, а у следећим редовима су чињенице.

У алексиначкој општини све је више интересовања за Младе истраживаче и истраживачки рад уопште. У школама средњег усмереног образовања већ дуже време успешно делују секције из разних области. Од стране Председништва ОК ССО Алексинац средином фебруара је усвојен програм активности на формирању ОК МИ и конституисан је (трећи по реду) Иницијативни одбор од десет чланова — загрижених младих истраживача и за младе истраживаче. Успостављене су везе и са развијенијим ОМИ у ближој и даљој околини. Утврђују се могућности посећивања кадрoвских семинара. Опипава се пулс младих. За почетне активности ОК ССО Алексинац је одвојила два стара милиона. Потребни документи и нормативна акта су у припреми.

НИШТА БЕЗ АКЦИЈЕ

Могуће је да сте се питали зашто у наслову „трећа срећа“. Покушаћемо да објаснимо јер сматрамо да је то потребно, нарочито због других средина (да

виде како не треба радити). „Гвожђе је требало ковати док је вруће“. Касније је све теже. Осетиће то на својој кожи и Алексиначани.

Наиме, до сада је на територији алексиначке општине изведено тачно 7 (и словима: седам) омладинских истраживачких акција, међутим у општини још увек не постоји ни једна ОМИ. Невероватно, али истинито. Акције су изведене у периоду од августа 1980. до новембра 1982. године. Биле су две геолошке, две медицинске, и по једна акција подмлатка, биолошка и историчарска. У свим овим акцијама учествовало је преко 250 младих истраживача из свих наших крајева, а непосредно на реализацији програма и извођењу акције било је укључено и око 50 младих из општине Алексинац. После завршетка теренских испитивања сваке од акција међу њима и осталим младима у општини, захваљујући успостављеном другарству и пријатељству и, наравно, постигнутим запаженим резултатима, постојало је велико интересовање за Младе истраживаче. Међутим, како „гвожђе није...“ знатижеља је временом гаснула. И о томе има конкретних показатеља. Први Иницијативни одбор са циљем стварања оптималних услова за оснивање и рад ОМИ формиран је још 1981. године. Још тада је закључено да Одбор треба да буде крајње мобилан и ефикасан, чини се да је у овој средини баш тако било. Одбор није ништа урадио, па су његови чланови смењени. Конституисан је нови, али је доживео исту судбину као и претходни. Од последње акције прошло је више од две године и све је полако одлазило у заборав (све више и више). Међутим, невероватно је али интересовање се поново јавља. Млади наврате у просторије ОК ССО и распитују се. Одговори су одмах реагивали, схватајући то као последњу прилику за остварење циља. По трећи пут је формиран Иницијативни одбор са апсолутно истим задацима. Овог пута биће и одговорности.

Ваљда ће бити по оној „трећа срећа“, а срећа прати храбре и вредне.

Б. Ђорђевић

ОИА „БРАТСТВО — ЈЕДИНСТВО ПЛОЧЕ 75“ организована је у трајању од петнаест дана, под покровитељством братских градова Плоча, Копра и Ваљева. Баш у ово време, пре десет година, припреме за ову акцију биле су у пуном јеку.

У овом броју доносимо сећања једног од учесника програма исхрана у природи.

ЈЕДНО ЛЕТО, ЈЕДАН ГРАД...

... и једна насмејана и искричава младост, никад довољно проживљени, живе у мојим сећањима. Данас када је већ доста времена прошло и када су се емоције повукле негде у дубину, желим да вам причам о данима који су остали иза мене записани у књигама сећања као најлепше успомене. Покушају да Вам испричам како смо петнаест дана, живећи једни за друге, желели да вечност украси наше јутрење.

Полазећи на ту акцију, мислила сам да ће бити као и свака друга... Али није... Никад раније на једној акцији нисам упознала и стекла то лико пријатеља. Управо у тим данима док је сунце немилосрдно пекло а јарко зелене траве постајале спарушене и мртве, дотакли смо заједно дно оног бездана који зовемо срећом. Заједно смо хтели да мењамо и стварамо, да будемо нешто различито од милиона других...

Сећам се оног јутра када смо дошли у Плочу. Чини ми се да још увек осећам ону нејасну зебњу која се јавља преу неизвесношћу. Онда су била на реду упознавања, помало збуњена и неспретна. Тешко је било у почетку запамтити сва имена и личности којим припадају па је долазило до честих неспоразума Аља, Ахим, Цеца (Мико), Биља, Пера, Чокалија, Барба Веса, Рихтер Рате, Дубравка, Силвија, Манда...

Касније, уз заједничка истраживања и обилазак терена све је било много једноставније. У почетку су мештани долазили ретко, не усуђујући се да пробају нашу храну (на јеловнику смо често имали месо корњача, жаба, змија) али касније су постали наши редовни и драги посетиоци. Наше вечери су ипак биле најлепше. Уз тиху музику гитаре, док је велика месечева лопта осветљавала тек мало узнемирену површину језера, а благи ветар хладно уморну земљу, седели смо окупљени око ватре, певали и радовали се што смо заједно.

Да ли сте чули за оно: „Пошао Тибор Секељ у Африку...“? Том причом почињале су и завршавале наше вечери. Њу је и Рихтер разумео и знао да је испричао на Српскохрватском. Много сам волела да слушам са колико су напора и упорности другови из Копра изговарали наше тврде сугласнике. Млади Далматинци су се међусобно такмичили ко ће боље научити словеначки. Највише успеха имао је Кум који је због своје љубави Силвији за само петнаестак дана врло добро говорио словеначки, често је због тога био предмет шале.

Тешко нам је било једино да устајемо у праскосзорје. Дежурни су улагали велике напоре да пробуде уснуле истраживаче (Цеца се пробуди чим осети мирис кафе, Манда је устајао када му кажу да је спала застала са јарбола, Чокалија се могао једино пробудити ако би чуо магичне речи: „Доручак, има репете“, док је Биљана била безнадежан случај).

Да ли сте икада видели пијану пијавицу? Да би се осветио Споја је ставио пијавицу која се залепила на Биљанину ногу у алкохол и посматрао симптоме „пијанства“...

Нећу ни да покушавам да вам испричам колико нам је тешко пао растанак, јер је то немогуће. Рећи ћу вам само да једно лето, један град и једно велико другарство живе у срцу истраживача из Ваљева, Љубовије, Лознице, Плоча и Копра. Рећи ћу вам да нам је један део младости остао заувек заједно у граду крај Неретве, под старим падинама Биокова, у граду који се огледа у стакленој површини воде чинећи тако композицију нестварних фигура.

П.С. Волела бих да баш овог лета са истом екипом још једном видим Бањинска језера.

Светлана Јовановић

ФОРМА УНИШТАВА СУШТИНУ

● Који су задаци ССО на БУ у иницирању и реализацији научно-истраживачког рада студената као фактора реформе научно наставног процеса?

ССО у оквиру свог рада као један од битних фактора има на БУ и тај сегмент усмеравања свакодневних интереса студената, а то је пре свега њихов стручни рад. Тај стручни део њиховог ангажовања се остварује кроз МИ. Ја нисам лично за ту концепцију да ССО треба да буде и носиоц научно-истраживачког рада и да он буде директни иницијатор тога што ће се у оквиру слободног времена једног перспективног доброг студента дешавати. Зашто? Зато јер мислим да смо ми можда мало препотентно, али је то стварно чињеница ако се зна шта је реалност, да смо ми као политичка организација успели да упропастимо МИ бирократском формом организовања, разним конференцијама председништвима, значи, једном по мени формом организовања која страховито добро уништава суштину. А суштину је, имам жељу, имам знање, треба ми просторија требају ми финансије, треба ми добровољан приступ од стране професора и могу да радим. Нису ми потребне никакве конференције, никакви материјали, папири, састанци итд. Ако то треба да завршимо зато што су просторије, финансије и услов рада битни, то ће ми завршити неко ко може да се зове секретар организатор... и он има за потребу да ми преко те омладинске организације или преко неког другог фактора обезбеди услове, а ја у том политичком процесу нисам потребан, јер за то време могу да се бавим научно-истраживачким радом.

Друга мана је да смо и сувише спремни да оставимо те младе људе по страни, јер смо дозволили да идемо према просеку. Ми организујемо акције које ће просечни студенти прихватити и које ће они наставити. ССО на БУ сад у овом периоду чини по мени пуно да се и из ових замки извуче и да се МИ пружи могућност да риде нормално. С друге стране ми имамо такав садржај рада, да можемо да се тим поносимо, јер при УК ми имамо негде око 15-16 институција. А тим нашим потребама није адекватно одговорено и финансијском конструкцијом и то је један од разлога зашто МИ на БУ који у-

пркос тој лошој ситуацији држе темеље и градске и републичке Конференције. Ми смо сада покренули заједно са овом нашом Конференцијом идеју да се опет оформи часопис „Млади истраживач“ и покренули смо идеју да направимо специјалан плакат који ће популаризирати рад МИ међу студентима БУ, који морамо признати мало знају за њихово постојање.

Реално са МИ на појединим факултетима постоје алтернативне групе млађих студената и добро расположених професора, који се у оквиру свог

погледа на свет окупљају раде и пишу. По мени су врло битне те алтернативне групе. Оне нису ни под каквим надзором, ово надзором не у смислу надзирати, већ да знамо да се нешто дешава. Тих група има доста и нико на БУ не може да ти каже где су и колико их има. То је право доказ како се ми обраћамо и колико ми пажње посвећујемо том стручном и научном раду студената БУ. ССО може да тим групама помогне само по питању бољег третмана њиховог рада. Значи прво знање, па пажња, па онда и нека помоћ тим групама.

● Какви су садашњи услови рада студената у научно-истраживачком раду?

Реч која би могла да објасни читаву ту ситуацију је спорадичност. То је битно обележје садашњих услова. Зашто? Па све зависи пре свега од професора и да ли су спремни да се жртвују да заједно са студентима раде на питањима одређеног стручног и научног усавршавања. Ако су спремни онда се налази на низ тешкоћа. Ми имамо средина у којима има нераспакованих опрема. Рударско-геолошки факултет чека већ две године да распакује неки информатички терминал. На ПМФ имамо вежбе

Тахир Хасановић
Председник УК ССО Београда, иначе студент четврте године физике на ПМФ у Београду

које се држе у оквиру редовне наставе са инструментима из педесетих година. И под три имамо низ опрема које су разасуте по целом граду и да би се један пројект остварио потребно је шетати се по целом граду. То је једна невероватна децентрализација снага. Та ситуација је иста и за биомедицинске науке и за разне институте који се баве биологијом, хемијом... У друштвеним наукама ситуација је по мени у појединим срединама доста добра, а у неким испод сваког нивоа очекивања. Филозофски факултет овакав какав је најбољи је пример за то да се покаже колико су студенти ушли у наки свој егоистични свет преживљавања стицања дипломе и жеља да се тај процес школовања што пре заврши. А кад добију

не преузима ту функцију коју мора да преузме у образовном процесу.

● Како регулисати финансирање?

Прво морам да кажем да ова средства која се дају, можда и не би била толико мала када би постојало рационалније пословање. Постоје ипак и неки примери не рада, лоше организованости, на крају крајева не мотивације да раде. Значи постоје неке резерве које треба средити на нивоу Универзитета по питању неке унутрашње организованости. Када би се то пребродило, онда би могли са више, што каже народ образа, да тражимо паре. Значи финансирање би се могло решити већим издвајањем од стране републичке заједнице и свих осталих фактора који одлучују о финансирању, а то је тешко због смањеног прилива средстава у све фондове буџета републике Југославије. Зато је потребно издвајати нека интервентна средства која ће се наменски користити. По мени су два питања горућа. Прво питање у оквиру тог лошег финансијског стања наставе и професора, треба посебно издвојити асистенте јер су они ти који ће кроз десет година давати најбоље могуће што могу. Друго питање је научно-истраживачки рад на Универзитету и укључивање студената у тај рад са што бољим просеком студирања.

● Да ли су се та средства до сада користила како треба?

Ми смо пре једног месеца дана, одмах по избору послали писмо другу Мацићу, морам да га поменем. Сада се по глави студената на БУ одваја 34-35 старих хиљада. Ево видиш чак ни дан данас не знамо колико се тачно одваја. Не зна се шта је са тим парама које иду факултетима. Барата се неким подацима да је један део за друштвене потребе студената на неком факултету. Ми ни дан данас нисмо добили одговор колико се одваја, колико је то по сегментима и докле год не добијемо одговор нећемо моћи да се позабавимо проблемом који смо више него учили. О чему се ради? На појединим факултетима те паре волшебно нестају. Преливају се у неке касе, фондове можда плате... Зашто је ситуација таква? Годишњама нико од представника студентске омладинске организације није тражио паре па се једноставно то стопило са неким фондовима, и под два, и када се траже паре тешко је стечено право искористити, макар се формално имао и документ.

Љиљана Стојчић
фото: Зоран Михаиловић

ЕРОЗИЈА:

Испитивање антиерозних родова и процеси ерозије на подручју Грделичке клисуре и Врањско-бањске котлине — Владичин Хан.

ЕНЕРГЕТИКА:

Истраживање хидроенергетског потенцијала слива реке Јерме — Ниш

ФИЗИЧКА КУЛТУРА:

Фактори који утичу на ослобађање ученика од физичког испитања; Спортско-рекреативне активности на летњем и зимском распусту (одмор) — Београд (I смена)

АСТРОНОМИЈА:

Посматрање променљивих звезда; посматрање метеора; посматрање Сунца; обука за програм „трагање за кометама“; етноастрономија

АКЦИЈА ПОДМЛАТКА

— Петница (I смена)

АРХЕОЛОГИЈА:

- Археолошка ископавања на локалитету у Петници код Ваљева (II смена)
- Археолошка ископавања на Косанчићевом венцу (I смена)
- Археолошка ископавања на локалитету Равна код Књажевца
- Археолошка ископавања на локалитету у Тополи

ТУРИЗМОЛОГИЈА:

Омладина и омладински туризам Београда (I смена)

ЕКОЛОГИЈА:

- Истраживања квалитета воде, флоре и фауне реке Лек на подручју Мајданпека и приобале Дунава у подручју Д. Милановца.
- „Сава '85“ — Испитивање квалитета воде реке Саве (I смена)

АНДРАГОГИЈА:

Утврђивање стања и степена елементарне писмености одраслих — Београд (I смена)

СОЦИОЛОГИЈА:

Проблеми малолетничке деликвенције у градским и приградским насељима — Београд (I смена)

ПРОТИВ ПОЖАРНА ЗАШТИТА:

Стање угрожености од пожара у јавним објектима — Београд (I смена)

ОНО И ДСЗ:

Истраживање територије с аспекта ОНО И ДСЗ — Књажевац, Ваљево, Куршумлија

ИСТОРИЈА:

Народноослободилачки покрет у Топлици од 1941—1945. г. — формирање и деловање органа власти у периоду од 1941—1948. г. — Прокупље

ЕТНОЛОГИЈА:

Музичка традиција Књажевацког краја; састав становништва општине Књажевац, његово ентничко порекло и миграционе последице; споменици народ-

не архитектуре у општини Књажевац

СТОМАТОЛОГИЈА:

Регистровање епидемиологије болести уста и зуба на подручју општине где ће се акција реализовати; санација пронађене патологије; предлог мера за побољшање зубно-здравствене заштите — Косјерић

ХИДРОЛОГИЈА:

— Евидентирање, картирање водних објеката и анализа воде — ОИА „Цер-Иверак“

— Испитивање квалитета воде за пиће у селима без водовода; испитивање и кар-

ПРИЈАВА

?

за учешће на ОИА „Титовим путем '85“

1. ЗОВЕМ СЕ.....
2. РОЂЕН САМ.....
3. У ЖИВОТУ СЕ БАВИМ.....
4. АДРЕСА МИ ЈЕ.....
5. ПРИЈАВЉУЈЕМ СЕ ЗА.....
ИЛИ.....
6. НА АКЦИЈИ МОГУ УЧЕСТВОВАТИ.....
I СМЕНА (10. — 30. VII) или II СЕМЕНА (1. — 20. VIII)
7. ЈОШ МЕ ИНТЕРЕСУЈЕ И.....
8. уз ово шаљем вам и моју биографију у којој ћете сазнати нешто више о мени, мојим интересовањима, досадашњим активностима

ПАЗИ! Пријаве морају да стигну најкасније до 1. маја 1985. год. на адресу РК Младих истраживача Србије, Хо Ши Мина 27; 11070 Нови Београд, са назнаком — за ОИА

Досадашњи развој омладинских истраживачких акција одликовао се наглим omasовљењем и ширењем, како у погледу обима и броја учесника акције, тако и обухватању нових програма истраживања, освајања нових метода рада и квалитету резултата.

Омладинска истраживачка акција „Титовим путем '85“ и ове године садржи све ове карактеристике. Поред велике акције „Копаник '85“, реализоваће се и низ други истраживачких програма у нама познате две смене: I од 10. — 30. јула и II од 1. — 20. августа.

Истраживачки програми и ове године су заступљени на готово свим регионима у Србији, а учешће младих на истраживачким акцијама очекујемо из свих крајева земље.

Истраживачки програми на територији Београда биће реализовани у првој смени; астрономски програм (због своје специфичности и услова који су неопходни за реализацију програма) реализоваће се у другој смени, као и археолошки програм у Петници. У непосредној организацији РК МИС реализоваће се и акција подмлатка у ИСП од 10. — 30. јула.

Време, односно смена извођења осталих истраживачких програма биће одређено према жељама и могућностима учешћа самих истраживача по јединим програмима.

У оквиру ОИА „Титовим путем '85“ (поред акције „Копаник '85“ — где је пријављивање затворено) реализоваће се следеће истраживачке теме:

